

Aşağıdaki sorularımın, **Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar** tarafından Anayasanın 98. ve İç Tüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

G. Otl
Çiçek OTLU

İstanbul Milletvekili

İstanbul'un Avrupa Yakası'nda elektrik dağıtımı yapan Boğaziçi Elektrik Dağıtım A.Ş. (BEDAŞ), birçok mahallede planlı-plansız kesintiye gitmektedir. Elektrik kesintisinin en sık yaşandığı mahallelerden biri Şişli ilçesine bağlı Teşvikiye Mahallesidir. 2 haftadan uzun süren elektrik kesintisi sorununa BEDAŞ'tan çözüm üretilmeyen Teşvikiye Mahallesi halkı, 11 Ağustos 2023 tarihinde düzenledikleri eylemle BEDAŞ'ı protesto etmiş ve mağduriyetlerini dile getirmişlerdir. BEDAŞ'ın faturaların zamanında ödenmemesi durumunda ivedilikle gecikme zamları ve hizmet alımını durdurma işlemlerini yaptığı ancak kendi sorumluluğunu yerine getirmediği noktasında eleştiriler getirmişlerdir. 21. Yüzyılda, mega kent olan İstanbul'da halkın yaşamsal ihtiyaçlarından biri olan elektrik enerjisinin sağlanamaması hayati olumsuz etkilemektedir. Halkın, enerjiye ulaşım hakkının ihlal edilmesi, esnafın ve üretim tesislerinin önemli oranda zarar etmesine, diyaliz makinesi gibi yaşamsal fonksiyon sağlayan makineye bağlı hastaların yaşamlarını tehlikeye girmesine, aşırı sıcakların yaşandığı günlerde beslenme, temizlik, haberleşme gibi birçok hakkın kısıtlanmasına neden olmaktadır. Demokratik kitle örgütleri; enerji üretimi yeterli olduğunu halde elektrik kesintisine gidilmesinin nedenlerini, enerji talebini karşılayacak düzeyde bir altyapının tesis edilememiş olması, mevcut dağıtım ve iletim şebekesinin ihtiyacı karşılayamaması, teçhizatın eski ve ekonomik ömrünü tamamlamış olması, kaliteli malzeme kullanılmaması olarak belirtmektedir. Halkın, ucuz, temiz ve sağlıklı enerjiye ulaşım hakkı uluslararası sözleşmelerde de tanınan insan haklarından biridir.

Özelleştirmeler sonrası, dağıtım şebekesinde yeterli iyileştirmeler yapılmadığı ve plansız kesintilerde Türkiye'nin AB ülkelerine kıyasla çok yüksek oranlara sahip olduğu bilinmektedir. Özelleştirmelerden beklenen verim artışı, teknolojik yenilemeler ve bunların sonucu olarak maliyet düşüşü elde edilemeyip, tam tersine halka fahiş faturalar yansıtılmaktadır. 21 bölgede dağıtım şirketleri, kesintisiz ve kaliteli hizmet vermekle yükümlü olduğu halde, 2013 yılında özelleştirme kapsamında Cengiz Holding ve Kolin İnşaat Ortaklığı bünyesinde hizmetlerine devam eden BEDAŞ örneğinde olduğu gibi sorumluluklarını yerine getirmemesi mağduriyetler yaratmaktadır.

Bu bağlamda;

1-Elektrik kesintileri nedeniyle Teşvikiye Mahallesi halkının yaşadığı mağduriyetler Bakanlığınızın bilgisi dahilinde midir?

2-BEDAŞ'ın kesintisiz ve kaliteli hizmet verme yükümlülüğünü yerine getirmemesinin gerekçesi nedir?

3-Teşvikiye Mahallesi halkının; “Aldığımız hizmetlerin ücretlerinin zamanında ödenmemesi durumunda tarafımıza uyguladıkları gecikme zamları ve hizmet alımını durdurma işlemlerini ivedilikle yapan BEDAŞ kendi mesuliyetleri söz konusu olunca aynı çabukluğu gösterecek mi acaba?” eleştirisi dikkate alınacak mıdır?

4-Elektrik kullanımının, sağlık, beslenme, eğitim, haberleşme gibi en temel hakları etkilediği dikkate alınarak, kesinti yaşanmaması için İstanbul genelinde altyapının yenilenmesi için Bakanlığınızın çalışması var mıdır?

5-BEDAŞ özelleştirme aşamasında; dağıtım altyapısına ve elektrik kayıp-kaçak oranlarını düşüreceklerine dair yatırım taahhüdünde bulunmuş mudur? Bulunduysa bu yatırımlar gerçekleştirilmiş midir?

6-Elektrik Dağıtım Şirketleri Denetim Yönetmeliği kapsamında BEDAŞ'ın etkin denetimi yapılmakta mıdır? Son denetim bulguları kamuoyu ile paylaşılacak mıdır?

7-İstanbul'da elektrik kesintisinin yaşanmaması için yerel yönetimler ve demokratik kitle örgütleri ile işbirliğinde projeler geliştirecek misiniz?

8-Türkiye genelinde elektrik dağıtımını yapan 21 şirketin aynı zamanda tedarikçi şirketler kurdukları bilinmektedir. Son 5 yılda ne kadar iletim bedeli ödenmiştir? TEİAŞ'a iletim bedelini ödemeyen hangi dağıtım şirketlerinin ne kadar borcu vardır?

9-İnsan hakkı olarak elektrik enerjisinin kolay ulaşılabilir olması, ticari meta olmaktan çıkartılması, sosyal devlet olmanın gereği; üretim, iletim ve dağıtımının kamu eliyle yürütülmesi için yasal düzenlemeler yapacak mısınız?